

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
METALURŠKI FAKULTET

UNIVERSITY OF ZAGREB
FACULTY OF METALLURGY

PRAVILNIK O ZAŠTITI NA RADU

Sisak, 25. ožujak 2015.

Na temelju članka 19. stavak 2. Zakona o zaštiti na radu (NN 71/14, 118/14 i 154/14) i članka 26. Statuta Metalurškog fakulteta, Fakultetsko vijeće na svojoj 6. redovitoj sjednici od 25. ožujka 2015. godine, donosi

PRAVILNIK O ZAŠTITI NA RADU

OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Pravilnikom o zaštiti na radu (u daljnjem tekstu: Pravilnik) uređuje se sustav zaštite na radu Metalurškog fakulteta, opća načela prevencije i pravila zaštite na radu, obveze poslodavca, prava i obveze zaposlenika i povjerenika zaposlenika za zaštitu na radu, te prekršajna odgovornost zaposlenika.

Članak 2.

Odredbe ovog Pravilnika odnose se na sve zaposlenike Metalurškog fakulteta, studente, vanjske suradnike, gostujuće nastavnike i sve druge osobe koje se zateknu u krugu Fakulteta (u daljnjem tekstu: zaposlenici, studenti).

Članak 3.

Poslodavac je dužan provoditi zaštitu na radu na temelju općih načela prevencije:

- 1) izbjegavanja rizika,
- 2) procjenjivanja rizika,
- 3) sprječavanja rizika na njihovom izvoru,
- 4) prilagođavanja rada zaposlenicima u vezi s oblikovanjem mjesta rada, izborom radne opreme te načinom rada i radnim postupcima radi ublažavanja jednoličnog rada, rada s nametnutim ritmom, rada po učinku u određenom vremenu (normirani rad) te ostalih napora s ciljem smanjenja njihovog štetnog učinka na zdravlje,
- 5) prilagođavanja tehničkom napretku,
- 6) zamjene opasnog neopasnim ili manje opasnim,
- 7) razvoja dosljedne sveobuhvatne politike prevencije povezivanjem tehnologije, organizacije rada, uvjeta rada, ljudskih odnosa i utjecaja radnog okoliša,
- 8) davanja prednosti skupnim mjerama zaštite pred pojedinačnim,
- 9) odgovarajuće osposobljavanje i obavješćivanje zaposlenika,
- 10) besplatnosti prevencije, odnosno mjera zaštite na radu za zaposlenika.

Članak 4.

Pri obavljanju poslova i radnih zadataka zaposlenicima se moraju osigurati uvjeti za siguran rad, te se u tu svrhu moraju primijeniti pravila zaštite na radu tako da ne dođe do smrti, ozljede, profesionalnog ili drugog oboljenja zaposlenika, do zaustavljanja ili usporavanja psihofizičkog razvoja zaposlenika, onemogućavanja normalnog ostvarivanja funkcija majčinstva ili umanjenja preostale radne sposobnosti zaposlenika kojima je ona već umanjena.

Članak 5.

Fakultet je dužan obavljati sve poslove u svezi sa zaštitom na radu. Obavljanje poslova zaštite na radu, za koje ne postoji mogućnost obavljanja na Fakultetu osigurava se i ugovara s vanjskom ustanovom čija je osnovna djelatnost obavljanje poslova vezanih za zaštitu na radu. Ugovaranje poslova zaštite na radu sa drugim pravnim osobama ne oslobađa osnovne odgovornosti dekana Fakulteta po Zakonu o zaštiti na radu. Unutar Fakulteta dekan regulira zaštitu na radu ugovorom o radu sa zaposlenicima.

PRAVILA ZAŠTITE NA RADU

Članak 6.

Na Fakultetu je zaštita na radu uređena kao sastavni dio organizacije rada i izvođenja radnih postupaka koje poslodavac osigurava primjenom osnovnih, posebnih i priznatih pravila zaštite na radu u skladu s općim načelima prevencije.

Članak 7.

Pod osnovnim pravilima zaštite na radu podrazumijevaju se pravila čijom se primjenom otklanja ili smanjuje opasnost na sredstvima rada.

Osnovna pravila zaštite na radu sadrže zahtjeve kojima mora udovoljavati sredstvo rada kada je u uporabi, a osobito: opskrbljenosti sredstava rada zaštitnim napravama, osiguranja od udara električne struje, sprječavanja nastanka požara i eksplozije, osiguranja stabilnosti objekta u odnosu na statička i dinamička opterećenja, osiguranja potrebne radne površine i radnog prostora, osiguranja potrebnih putova za prolaz, prijevoz i za evakuaciju zaposlenika, osiguranja čistoće, potrebne temperature i vlažnosti zraka, ograničenja brzine kretanja zraka, osiguranja potrebne rasvjete mjesta rada i radnog okoliša, ograničenja buke i vibracije u radnom okolišu, osiguranja od štetnih atmosferskih i klimatskih utjecaja, osiguranja od djelovanja po zdravlje štetnih tvari i zaštita od elektromagnetskih i drugih zračenja te osiguranja prostorija i uređaja za osobnu higijenu.

Osnovna pravila zaštite na radu imaju prednost u primjeni u odnosu na posebna pravila zaštite na radu.

Članak 8.

Posebna pravila zaštite na radu sadrže:

- uvjete u pogledu dobi života, spola, završenog stručnog obrazovanja i drugih oblika osposobljavanja i usavršavanja za rad, zdravstvenog i tjelesnog stanja, psihofizioloških i psihičkih sposobnosti, koje moraju zaposlenici ispunjavati pri obavljanju poslova, s posebnim uvjetima rada,
- organizaciju radnog vremena i korištenje odmora,
- korištenje odgovarajuće zaštitne opreme u posebnim postupcima pri uporabi, odnosno izloženosti fizikalnim i kemijskim štetnostima,
- obvezu postavljanja znakova upozorenja za određene prisutne opasnosti i uputa o radnim postupcima i načinu obavljanja poslova,
- postupak s ozlijeđenim ili oboljelim osobama na radu do pružanja hitne medicinske pomoći odnosno do prijema u zdravstvenu ustanovu.

Članak 9.

Ako u pravnom poretku Republike Hrvatske nisu na snazi pravna pravila zaštite na radu koja bi poslodavac trebao primijeniti radi sigurnosti i zaštite zdravlja radnika, primjenjivat će priznata pravila zaštite na radu koja podrazumijevaju norme, pravila struke ili u praksi provjerene načine, pomoću kojih se otklanjaju ili smanjuju rizici na radu i kojima se sprječava nastanak ozljeda na radu, profesionalnih bolesti, bolesti u vezi s radom te ostalih štetnih posljedica za radnike.

ORGANIZACIJA UREĐIVANJA I PROVOĐENJA ZAŠTITE NA RADU

Članak 10.

Fakultet je dužan organizirati poslove zaštite na radu u skladu s odredbama Zakona o zaštiti na radu, vodeći pri tome računa o prevenciji rizika te obavlještavanju, osposobljavanju, organizaciji i sredstvima rada.

Članak 11.

Za provođenje zaštite na radu zaduženi su:

- poslodavac,
- ovlaštenik poslodavca i
- Odbor za zaštitu na radu.

Članak 12.

Mjere i aktivnosti zaštite na radu na Fakultetu provode i:

- povjerenik zaposlenika za zaštitu na radu,
- predstojnici zavoda i voditelji laboratorija,
- zaposlenici.

Članak 13.

Poslodavac:

- je obavezan provoditi prevenciju rizika u svim radnim postupcima, u organizaciji rada i upravljanju radnim postupcima uvažavajući prirodu obavljanih poslova te prilagoditi zaštitu na radu promjenjivim okolnostima radi poboljšanja stanja,
- donosi opće akte iz zaštite na radu i izmjene i dopune općih akata iz zaštite na radu,
- vodi propisane evidencije i knjige nadzora,
- donosi plan evakuacije i spašavanja u slučaju izvanrednih okolnosti,
- organizira praktične vježbe evakuacije i spašavanja,
- poduzima mjere radi sprečavanja nastanka ozljeda na radu i profesionalnih bolesti,
- privremeno zabranjuje rad zaposleniku kojeg zatekne u obavljanju poslova koji ugrožavaju provođenje zaštite na radu, odnosno koji ugrožava svoju sigurnost i sigurnost drugih zaposlenika,
- privremeno udaljuje s mjesta rada zaposlenika kojeg zatekne pod utjecajem alkohola ili drugih sredstava ovisnosti,
- daje potrebne podatke tijelima nadzora u svezi zaštite na radu,
- izvješćuje inspektora rada o smrtnoj, težoj ili skupnoj ozljedi zaposlenika,
- obavlja druge poslove zaštite na radu za koje je ovlašten Zakonom, provedbenim propisima i općim aktima Fakulteta.

Članak 14.

Poslodavac je obavezan imati procjenu rizika koja odgovara postojećim rizicima na radu i u vezi s radom, a mora biti dostupna svim zaposlenicima.

Procjenu rizika iz stavka 1. ovoga članka sastavlja pravna osoba ovlaštena za obavljanje poslova zaštite na radu.

Članak 15.

Poslodavac imenuje ovlaštenika za zaštitu na radu koji:

- osigurava provođenje zaštite na radu,
- nadzire primjenu pravila zaštite na radu,
- predlaže poslodavcu poduzimanje mjera u svezi sa zaštitom na radu,
- obustavlja rad na mjestu rada na kojem je uočena neposredna opasnost za život ili zdravlje zaposlenika,
- izdaje naloge zaposlenicima o otklanjanju nedostataka koji ugrožavaju život i zdravlje zaposlenika,
- nadzire način upotrebe i ispravnost opreme, strojeva, uređaja i zaštitnih sredstava,
- prati i razmatra podatke u svezi s ozljedama na radu i profesionalnim bolestima,
- predlaže mjere zaštite na radu na mjestima rada,
- provodi odluke poslodavca u svezi zaštite na radu,
- skrbi o provođenju Pravilnika,

- obvezno sudjeluje pri razradi tehnologije rada u laboratorijima kako bi se primijenila takva tehnologija rada koja u potpunosti zaposlenicima i studentima osigurava siguran rad,
- za sva sredstva za rad s povećanim opasnostima, koja nemaju upute za siguran rad zaposlenika na hrvatskom jeziku, organizira izradu uputa,
- organizira nabavu i zamjenu osobnih zaštitnih sredstava i osigurava njihovo pravilno uskladištenje,
- osigurava primjenu pravila zaštite na radu na sredstvima rada (strojevima, uređajima, alatima i sl.),
- provodi povremene preglede sredstava za rad prema pravilima i zaštiti na radu,
- osigurava ispravno korištenje osobnih zaštitnih sredstava i opreme od strane zaposlenika u skladu s odredbama Pravilnika,
- savjetuje i obavještava poslodavca o provođenju i poduzimanju potrebnih mjera zaštite na radu,
- obavlja druge poslove zaštite na radu koje mu povjeri poslodavac.

Članak 16.

Poslodavac i njegov ovlaštenik za zaštitu na radu skrbe:

- da s radom ne započne zaposlenik koji nije osposobljen za rad na siguran način,
- o promjenama okolnosti zbog kojih bi mogao biti ugrožen život, zdravlje ili sigurnost zaposlenika,
- da zaposlenik, kada je to potrebno, koristi osobna zaštitna sredstva,
- da poslove s posebnim uvjetima rada ne obavlja zaposlenik koji za te poslove nema potrebne uvjete,
- da zaposlenici ne koriste sredstva rada i zaštitna sredstva za koje postoji osnovana sumnja da mogu ugroziti život, zdravlje i sigurnost zaposlenika,
- da zaposlenici ne upotrebljavaju sredstva rada i zaštitna sredstva koja se prema propisima trebaju otpisati,
- o prestanku rada zaposlenika koji nepropisno koristi sredstva rada i zaštitna sredstva,
- o fizičkim i psihičkim promjenama zaposlenika koje se odražavaju na obavljanje ugovorenih poslova,
- o osiguravanju potrebnog broja zaposlenika osposobljenih za evakuaciju i spašavanje te pružanje prve pomoći,
- o zaštiti nepušača,
- o zabrani konzumiranja alkoholnih pića i sredstava ovisnosti,
- o pravodobnoj prijavi zaposlenikove ozljede na radu.

Članak 17.

Odbor za zaštitu na radu je savjetodavno tijelo poslodavca. Odbor planira i nadzire primjenu pravila zaštite na radu, obavještavanje i obrazovanje iz zaštite na radu, vodi politiku sprječavanja ozljeda na radu i profesionalnih bolesti i potiče stalno unapređivanje zaštite na radu.

Članak 18.

Članove Odbora imenuje poslodavac. Odbor čine ovlaštenik dekana, predstojnici zavoda, povjerenik zaposlenika za zaštitu na radu, odgovorna osoba za rad s kemikalijama, povjerenik za zaštitu od požara i sindikalni povjerenik.

Sve pripremne radnje za sazivanje Odbora obavlja ovlaštenik dekana kao predsjednik Odbora za zaštitu na radu.

Članak 19.

Ovlaštenik dekana dužan je jednom godišnje izvijestiti dekana o stanju zaštite na radu i o provođenju mjera zaštite na radu. S navedenim izvješćem potrebno je upoznati povjerenika zaposlenika za zaštitu na radu.

Članak 20.

Povjerenik zaposlenika za zaštitu na radu štiti i promiče prava zaposlenika Fakulteta u svezi sa zaštitom na radu i obavlja druge poslove za koje je ovlašten zakonom, podzakonskim aktima, općim aktima Fakulteta i odlukom o imenovanju.

Povjerenik ima i sljedeća prava i dužnosti:

- sudjelovati u planiranju unapređivanja uvjeta rada, uvođenja nove tehnologije, uvođenja novih tvari u radni i proizvodni proces i poticati poslodavca i njegove ovlaštenike na provedbu zaštite na radu,
- biti obaviješten o svim promjenama od utjecaja na sigurnost i zdravlje zaposlenika,
- imati pravo uvida i korištenja dokumentacije vezane za sigurnost i zdravlje radnika,
- primati primjedbe zaposlenika na primjenu propisa i provedbu mjera zaštite na radu,
- izvijestiti inspektora o svojim zapažanjima i zapažanjima zaposlenika čiji je povjerenik, prisustvovati inspekcijskim pregledima i očitovati se na činjenično stanje koje utvrdi inspektor,
- pozvati inspektora rada kada ocijeni da su ugroženi život i zdravlje zaposlenika, a poslodavac to propušta ili odbija učiniti,
- obrazovati se za obavljanje ovih poslova, stalno proširivati i unapređivati znanje, pratiti i prikupljati obavijesti od značaja za njegov rad,
- staviti prigovor na inspekcijski nalaz i mišljenje,
- svojim djelovanjem poticati ostale zaposlenike na rad na siguran način,
- obavještavati zaposlenike o mjerama koje poslodavac poduzima da im osigura zaštitu na radu i zdravstvenu zaštitu.

Povjerenika biraju zaposlenici Fakulteta pod uvjetima, na način i u postupku propisanom za izbor zaposleničkoga vijeća prema odredbama Zakona o radu.

Na temelju izvješća poslodavca iz članka 19. ovog Pravilnika povjerenik je dužan jednom godišnje na Skupu zaposlenika informirati zaposlenike o organizaciji i provedbi zaštite na radu.

Članak 21.

Predstojnici zavoda i voditelji laboratorija su po svojoj radnoj obvezi dužni brinuti se za zaštitu na radu unutar svoje djelatnosti.

Članak 22.

Predstojnici zavoda i voditelji laboratorija brinu o sigurnosti zaposlenika na radu u laboratoriju, a naročito su dužni:

- obustaviti rad u laboratoriju čim primijete ili saznaju da je neposredno ugrožen život ili zdravlje zaposlenika ili studenata,
- zaposlenika ili studenta koji nakon upozorenja ne primjenjuje propisane mjere zaštite na radu odmah udaljiti s mjesta rada, odnosno vježbi ili predavanja i o tome obavijestiti predstojnika zavoda,
- udaljiti s mjesta rada zaposlenika ili studenta koji je pod utjecajem alkohola, droga ili omamljujućih sredstava,
- surađivati s ovlaštenikom poslodavca za zaštitu na radu i povjerenikom zaposlenika za zaštitu na radu na svim područjima koja se odnose na primjenu mjera i propisa iz zaštite na radu,
- brinuti o opremljenosti ormarića prve pomoći,
- podnijeti prijavu predstojniku zavoda o povredi radnih dužnosti zaposlenika i studenta koji se ne pridržavaju propisanih mjera zaštite na radu, a naročito protiv onih koji odbijaju upotrebu sredstava i opreme za osobnu zaštitu.

Prava i obveze zaposlenika Metalurškog fakulteta

Članak 23.

U svezi sa zaštitom na radu zaposlenici imaju sljedeća prava i obveze:

- upoznati se s odredbama ovoga Pravilnika i drugih akata kojima je uređena zaštita na radu,
- kod obavljanja poslova pridržavati se propisa i pravila u svezi sa zaštitom na radu,
- upoznati se s planom evakuacije i spašavanja,
- osposobiti se za rad na siguran način,
- upoznati se s eventualnim opasnostima svog mjesta rada,
- pri radu koristiti propisana osobna zaštitna sredstva,
- o uočenim oštećenjima na sredstvima rada i osobnim zaštitnim sredstvima izvijestiti ovlaštene osobe,
- obavljati posao prema pravilima struke,
- opremu, strojeve i uređaje koristiti na propisani način,
- odbiti obavljati poslove ako bi im zbog toga prijetila opasnost za život i zdravlje odnosno sigurnost,
- svakodnevno provjeriti strojeve i uređaje koje koriste,

- zahtijevati od ovlaštenih osoba na Fakultetu stvaranje uvjeta za obavljanje poslova na siguran način,
- na Skupu zaposlenika imaju pravo biti obaviješteni o organizaciji i provedbi zaštite na radu.

Članak 24.

Zaposlenik ne smije započeti s obavljanjem ugovorenih poslova niti to od njega poslodavac može tražiti, ako nije osposobljen za obavljanje poslova bez ugrožavanja svog života i zdravlja, kao i života i zdravlja drugih zaposlenika.

Osposobljavanje za rad na siguran način treba se provesti u roku tri mjeseca od zaposlenikovog stupanja na rad, a dotada posao mora obavljati samo pod nadzorom osobe osposobljene za rad na siguran način. Zaposlenik je obvezan pridržavati se svih predviđenih mjera, normativa i uputa o zaštiti na radu, brinuti se o provođenju zaštite na radu i odazivati se na liječničke preglede u cilju kontrole zdravstvenog stanja.

Članak 25.

Zaposlenik je dužan napustiti posao, ako to zatraži njegov neposredni voditelj u slučajevima kada:

- ne primjenjuje propisane mjere zaštite na radu,
- ne koristi osobna zaštitna sredstva,
- nije sposoban za rad, jer se nalazi u takvom fizičkom i psihičkom stanju da zbog toga dovodi u opasnost sebe, druge zaposlenike i studente i sredstva za rad, je pod utjecajem alkohola ili opojnih sredstava.

Utvrđivanje povreda radnih obveza u svezi sa zaštitom na radu

Članak 26.

Povrede obveza iz djelokruga zaštite na radu, obzirom na težinu i posljedice, mogu biti lakše i teže.

Članak 27.

Zaposlenik čini lakšu povredu obveza iz zaštite na radu:

- ako osobna zaštitna sredstva koristi u nenamjenske svrhe,
- ako nepažljivo rukuje zaštitnim sredstvima, odnosno nemarno održava osobna zaštitna sredstva,
- ako nemarno i nesavjesno obavlja radne obveze u svezi sa zaštitom na radu,
- ako se na bilo koji način nemarno odnosi prema primjeni mjera zaštite na radu, bez težih posljedica.

Članak 28.

Zaposlenik čini težu povredu obveza iz zaštite na radu:

- ako i nakon upozorenja odbija koristiti osobna zaštitna sredstva na radu,

- ako se ne podvrgava obveznim povremenim zdravstvenim pregledima,
- ako ne sudjeluje u organiziranom obučavanju iz zaštite na radu i ne pristupi provjeri stečenog znanja,
- ako ne prijavi odgovornoj osobi pojave, koje mogu prouzrokovati nesreću na radu,
- ako i pored upozorenja skida zaštitne uređaje i naprave na radnom mjestu,
- ako na poslovima s povećanom opasnosti i pored saznanja da nisu osigurane mjere zaštite na radu, nastavi raditi, pa zbog toga nastanu teže posljedice za njega i sve ostale osobe koje se nalaze na Fakultetu,
- ako neopravdano odbija izvršenje odluke, naloga ili uputa iz zaštite na radu, koje donose nadležno tijelo ili odgovorna osoba,
- ako ne prestane raditi na radnom mjestu dok se nalazi pod utjecajem alkohola ili opojnih sredstava nakon što mu je voditelj ili neposredni rukovoditelj naredio da obustavi rad,
- ako na bilo koji način ne izvršava obveze utvrđene ovim Pravilnikom, uslijed čega nastupe teže posljedice po zdravlje ili život zaposlenika, odnosno ako zbog toga Fakultet pretrpi materijalnu štetu.

Članak 29.

Postupak za utvrđivanje povreda iz djelokruga zaštite na radu i sankcije predviđene su Zakonom o radu.

Odluku o sankciji za povredu radne dužnosti donosi dekan uz prethodno mišljenje Odbora za zaštitu na radu.

Plan i program mjera zaštite na radu

Članak 30.

Plan zaštite na radu naslanja se na dokument Procjene rizika i sadrži zadatke za poboljšanje uvjeta rada i poduzimanje mjera zaštite na radu kojima se osigurava siguran rad zaposlenika, a naročito:

- oblike unapređenja tehnologije rada,
- oblike unapređivanja rada sa sredstvima s povećanom opasnosti, osobnih zaštitnih sredstava i radne okoline,
- rješavanje pitanja odmora, drugih radnih i životnih potreba zaposlenika u cilju sigurnijih uvjeta rada,
- način osiguranja sredstava za provedbu planiranih zadataka.

Osposobljavanje zaposlenika za rad na siguran način

Članak 31.

Fakultet ne smije rasporediti zaposlenika da samostalno obavlja poslove i radne zadatke, ako prethodno nije osposobljen, tako da ih može obavljati

bez ugrožavanja vlastitog života i zdravlja, te života i zdravlja ostalih Osoba koje se nalaze u krugu Fakulteta.
Osposobljavanje obavlja stručna ovlaštena ustanova koja o tome izdaje uvjerenje o osposobljenosti po priznatom programu.

Upoznavanje studenata i drugih osoba suradnika s opasnostima na radnom mjestu

Članak 32.

Prije raspoređivanja na poslove i radne zadatke, studenti moraju biti upoznati s opasnostima na radnome mjestu na osnovi Procjene rizika, a posebno s opasnostima po život i zdravlje koje mogu nastupiti obavljanjem poslova na radnom mjestu ili prostoru.
Studenti se osposobljavaju uz studij po programima iz određenih predmeta ili kolegija.

Poslovi s posebnim uvjetima rada

Članak 33.

Poslovi s posebnim uvjetima rada ustanovljeni su na osnovi Procjene rizika, a u skladu s Pravilnikom o posebnim uvjetima rada (NN 5/84).
To su poslovi koje prema pravilima zaštite na radu, mogu obavljati samo osobe koje osim općih uvjeta za zasnivanje radnog odnosa ispunjavaju i posebne uvjete u pogledu dobi života, spola, završenog stručnog obrazovanja i drugih oblika osposobljavanja i usavršavanja za rad, zdravstvenog i tjelesnog stanja, psihofizioloških i psihičkih sposobnosti, koje moraju zaposlenici ispunjavati pri obavljanju poslova, s posebnim uvjetima rada.

Članak 34.

Fakultet je dužan zaposlenika koji obavlja poslove s posebnim uvjetima rada ponovo uputiti na preglede nakon proteka vremena utvrđenog Pravilnikom o poslovima s posebnim uvjetima rada.
Evidenciju o obavljenim pregledima za radnike s posebnim uvjetima rada vodi poslodavac ili ovlaštenik poslodavca za zaštitu na radu.

Sredstva rada, osobna zaštitna sredstva i mjesta rada

Članak 35.

Fakultet je obvezan osigurati da su sredstva rada, osobna zaštitna sredstva i mjesta rada u svakom trenutku sigurna, održavana, prilagođena za rad i u ispravnom stanju te da se koriste u skladu s pravilima zaštite na radu.

Za provedbu stavka 1. ovog članka su zaduženi voditelji laboratorija, ovlaštenik poslodavca zaštite na radu i povjerenik zaposlenika za zaštitu na radu, u skladu s Procjenom rizika.

Osobe zadužene za sredstva rada i osobna zaštitna sredstva dužne su isključiti iz uporabe sredstva rada i osobna zaštitna sredstva na kojima nastanu promjene zbog kojih postoji opasnost po život ili zdravlje zaposlenika ili studenata.

Članak 36.

Poslodavac je obvezan procijeniti rizike i osigurati zaštitu zdravlja i sigurnost zaposlenika izloženih fizikalnim i kemijskim štetnim djelovanjima na radu u skladu sa Zakonom o zaštiti na radu, njegovim provedbenim propisima i pravilima zaštite na radu te posebnim propisima o zaštiti od fizikalnih i kemijskih štetnosti.

Članak 37.

Poslodavac je obvezan primjenom manje opasnih i štetnih tehnologija, radnih postupaka i radnih tvari stalno unaprjeđivati zaštitu na radu. Opasne kemikalije poslodavac smije koristiti samo ako ne može iste radne rezultate postići primjenom bezopasnih ili manje opasnih kemikalija.

Članak 38.

Ako zamjena opasnih kemikalija bezopasnim ili manje opasnim, odnosno manje štetnim, nije moguća poslodavac je obvezan primjenjivati pravila zaštite na radu slijedećim redoslijedom:

- ako je moguće koristiti zatvorene sustave,
- odvoditi s mjesta nastanka, odnosno iz radnog okoliša opasne plinove, pare, prašine i aerosole čije se oslobađanje ne može spriječiti,
- ograničiti na najmanju moguću mjeru: količinu kemikalija, broj zaposlenika izloženih djelovanju opasnih kemikalija kao i vremenu izloženosti,
- osigurati da zaposlenici pri radu s opasnim kemikalijama koriste propisanu zaštitnu opremu.

Članak 39.

Poslodavac je obvezan redovito obavljati preglede svih strojeva i uređaja i osobnih zaštitnih sredstava koja koristi radi utvrđivanja da li su na njima primijenjeni propisi zaštite na radu.

Sredstva za rad s povećanim opasnostima svaki je korisnik na Fakultetu dužan pregledati:

- prije njihovog stavljanja u uporabu,
- najmanje jedanput nakon dvije godine njihove uporabe,
- poslije rekonstrukcije, a prije ponovnog korištenja,
- prije početka korištenja na novom mjestu uporabe, ako su sredstva premješšana s jednog mjesta na drugo, pa su radi toga demontirana i ponovno montirana.

Članak 40.

Poslodavac je obavezan osigurati da samo zaposlenici koji su dobili odgovarajuće upute smiju imati pristup mjestima na kojima postoji ozbiljna i specifična opasnost.

Članak 41.

Poslodavac je obavezan provoditi prevenciju stresa na radu ili u vezi s radom koji je uzrokovan osobito čimbenicima kao što su sadržaj rada, organizacija rada, radno okruženje, loša komunikacija i međuljudski odnosi, kako bi sveo na najmanju mjeru potrebu radnika da svladava poteškoće zbog dugotrajnije izloženosti intenzivnom pritisku te otklonio mogućnost da se umanju radna učinkovitost radnika i pogorša njegovo zdravstveno stanje.

Članak 42.

Ako postoje naznake stresa na radu ili u vezi s radom, poslodavac je obavezan posebnu pozornost usmjeriti na:

- organizaciju rada i radnih postupaka (radno vrijeme, stupanj samostalnosti, podudarnost između vještine radnika i potreba posla, radno opterećenje i dr.)
- radne uvjete i okolinu (izloženost radnika i poslodavca nasilnom ponašanju, buka, vrućina, hladnoća, opasne kemikalije i dr.)
- komunikaciju (neizvjesnost o tome što se očekuje od posla, izgledi za očuvanjem posla ili nadolazeće promjene i sl.)
- subjektivne čimbenike (emocionalni i društveni pritisci, osjećaj nemoći, osjećaj da nema dovoljno podrške i sl.).

Članak 43.

Radi utvrđivanja odgovara li radni okoliš uvjetima utvrđenim pravilima zaštite na radu, Fakultet je dužan obavljati ispitivanja u sljedećim radnim prostorijama:

- u kojima proces rada koji se u njima obavlja ima utjecaj na temperaturu, vlažnost i brzinu kretanja zraka,
- u kojima u procesu rada nastaje buka ili vibracije,
- u kojima se pri radu koriste ili nastaju kemijske štetnosti,
- u kojima je pri radu potrebno osigurati odgovarajuću osvijetljenost radnog mjesta i okoline radnog mjesta.
- u kojima se pri radu koristi računalo te je takvo radno mjesto navedeno u Procjeni rizika.

Procjenom rizika detaljno su obrađene sve prostorije Fakulteta, za svaki je laboratorij definirano koja se ispitivanja radnog okoliša moraju obavljati i u kojim vremenskim razmacima.

O obavljenim ispitivanjima, ovlaštene ustanove koje su izvršile ispitivanja izdaju isprave o mjerenjima koje se čuvaju kod poslodavca ili ovlaštenika poslodavca.

Članak 44.

Posebnim pravilnikom temeljem Procjene rizika regulirane su sve aktivnosti oko osobnih zaštitnih sredstava, a posebno sljedeće:

- vrste poslova i radnih zadataka na kojima postoji potreba za upotrebu osobnih zaštitnih sredstava,
- vrste zaštitnih sredstava i na kojim poslovima i radnim zadacima su ih zaposlenici dužni primjenjivati,
- utvrđene opasnosti zbog kojih je potrebno upotrebljavati osobna zaštitna sredstva,
- rok trajanja, način nabave, uporabe, održavanje i rashodovanje osobnih zaštitnih sredstava, kao i zaduženja za ispitivanje i provjeru istih.

Evakuacija i spašavanje

Članak 45.

Fakultet je dužan organizirati i osigurati evakuaciju i spašavanje zaposlenika i studenata koji obavljaju rad u zatvorenim prostorijama namijenjenim za rad za slučaj iznenadnog događaja koji može ugroziti život i zdravlje zaposlenika ili studenata, te odrediti osobe koje će provoditi evakuaciju i spašavanje.

Organizacija evakuacije i spašavanja zaposlenika i studenata provoditi će se u slučaju nastanka onih događaja koji izazivaju rušenje, požare, eksplozije, rasprostiranje štetnih plinova, emisiju opasnih zračenja, kao i kod potresa, poplava, odrona zemljišta i sličnih nepogoda.

S planom i mjerama moraju biti upoznati svi zaposlenici, a na osnovi njega postavljaju se znakovi kretanja, upozorenja i izvode praktične vježbe kao mjere izvršavanja plana. Praktične vježbe se održavaju jedanput u dvije godine.

Zaštita zaposlenika i studenata

Članak 46.

Glede uvjeta rada i rasporeda radnog vremena na Fakultetu, posebna se zaštita osigurava malodobnim zaposlenicima, ženama i zaposlenicima sa smanjenom radnom sposobnosti.

Uvjeti i način zaštite iz stavka 1. ovoga članka osiguravaju se prema Zakonu o radu i Pravilniku o radu.

Članak 47.

Zaposlenicima i studentima Fakulteta zabranjeno je konzumiranje alkoholnih pića i drugih sredstava ovisnosti prije stupanja na rad i tijekom rada te njihovo unošenje u radne prostorije.

Provjeru je li zaposlenik pod utjecajem alkohola ili drugih sredstava ovisnosti obavlja ovlaštena osoba na poziv poslodavca ili njegovog ovlaštenika za zaštitu na radu.

Provjera alkoholiziranosti zaposlenika obavlja se uz nazočnost dekana ili ovlaštenika dekana, povjerenika zaposlenika za zaštitu na radu, te sindikalnog povjerenika Fakulteta.

Članak 48.

Zaposlenika ili studenta koji je vidljivo pod utjecajem alkohola ili drugih sredstava ovisnosti neposredni voditelj poslova ili ovlašteni zaposlenik odmah privremeno udaljava s obavljanja poslova na Fakultetu.

Ako se zaposlenik ili student odbije udaljiti s Fakulteta u gore navedenom slučaju, ovlaštene osobe će zatražiti od djelatnika Ministarstva unutarnjih poslova da se takav zaposlenik ili student udalji.

Članak 49.

Poslodavac je obvezan provoditi zaštitu nepušača od djelovanja duhanskog dima prema Zakonu o ograničavanju uporabe duhanskih proizvoda.

Članak 50.

U slučaju ozljede na radu ili iznenadne bolesti zaposlenicima se mora pružiti prva pomoć.

Ormarići za prvu pomoć s potrebnim sanitetskim materijalom moraju biti dostupni svim zaposlenicima.

Raspored ormarića za prvu pomoć propisan je Pravilnikom o osobnim zaštitnim sredstvima.

Članak 51.

Prvu pomoć iz članka 50. mora pružiti svaki zaposlenik koji je za to osposobljen.

Zaposlenika kojemu je pružena prva pomoć, treba se odmah uputiti u zdravstvenu ustanovu.

Upućivanje u zdravstvenu ustanovu uključuje, u ovisnosti od težine ozljede na radu ili bolesti:

- prijenos ili prijevoz zaposlenika od drugih osoba,
- osiguravanje komunikacije kojom će se osigurati prijenos ili prijevoz zaposlenika prijevoznim sredstvima zdravstvene ustanove ili ovlaštenog prijevoznika.

Evidencija i isprave

Članak 52.

Fakultet je dužan čuvati:

- tehničku dokumentaciju iz koje su vidljiva primijenjena osnovna pravila zaštite na radu za objekt ili dio objekta što ga koristi za radne i pomoćne prostorije s pripadajućim instalacijama i uređajima i istu čuvati dok se objekt koristi;
- upute o načinu korištenja i održavanja strojeva i uređaja za rad s povećanim opasnostima i čuvati ih dok ista koristi;

- isprave o obavljenim ispitivanjima sredstava rada i radnog okoliša.

Članak 53.

Fakultet je dužan voditi evidenciju o:

- zaposlenicima osposobljenim za rad na siguran način;
- zaposlenicima raspoređenim na poslove s posebnim uvjetima rada čija se sposobnost mora ponovno utvrditi i rokove u kojima se moraju zaposlenici ponovno uputiti na pregled i do kada ga trebaju obaviti;
- zaposlenicima koji su na radu oboljeli i trajanju njihove nesposobnosti za rad, te o zaposlenicima koji su se na radu ozlijedili i o izvorima i uzrocima tih ozljeda;
- rokovima u kojima se mora izvršiti pregled i ispitivanje sredstava, radne okoline i osobnih zaštitnih sredstava.

Dužnosti Fakulteta prema tijelima nadzora ili inspekcije

Članak 54.

Radi izvršavanja zakonskih obveza i omogućavanja rada inspektora rada dekan Fakulteta dužan je po najavi inspektora omogućiti mu nesmetan rad, pregled radnih prostorija, sredstava i oruđa za rad i drugih zahtjeva. Fakultet je dužan obavijestiti inspekciju rada o svakom događaju na radu koji je izazvao smrt zaposlenika, težu ozljedu zaposlenika, kao i ozljedu dvaju ili više zaposlenika ili studenata neovisno o težini povreda, odmah po nastanku događaja telefonom, telegramom ili na drugi način, a u roku od 48 sati o nastanku toga događaja dostaviti inspektorima propisanu pismenu obavijest.

PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 55.

Uz važeću Procjenu rizika na mjestima rada primjenjuje se popis osobnih zaštitnih sredstava za pojedina radna mjesta na Fakultetu. Procjena rizika dostupna je zaposlenicima na uvid u Uredu dekana i kod ovlaštenika poslodavca za zaštitu na radu.

Članak 56.

Svi pojmovi korišteni u ovom Pravilniku koji imaju rodni značaj, obuhvaćaju na jednak način muški i ženski rod.

Članak 57.

Inicijativu za pokretanje postupka za donošenje izmjena i dopuna ovog Pravilnika mogu dati dekan, svi zaposlenici i Sindikalna podružnica. U inicijativi za izmjenu ili dopunu Pravilnika ujedno se utvrđuje i konkretan prijedlog za izmjenu i dopunu.

Članak 58.

Stupanjem na snagu ovog Pravilnika prestaje važiti Pravilnik o zaštiti na radu od 25. studenog 2009. godine.

Članak 59.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objave na oglasnoj ploči i mrežnim stranicama Fakulteta.

Članak 60.

Za tumačenje odredbi ovoga Pravilnika nadležno je Fakultetsko vijeće.

Dekan Metalurškog fakulteta

Prof.dr.sc. Ladislav Lazić

U Sisku, 25. ožujka 2015.

KLASA: 602-04/15

URBROJ: 2176-78/15-285

Ovaj Pravilnik objavljen je na mrežnim stranicama i na oglasnoj ploči Metalurškog fakulteta dana 26. ožujka 2015. godine.

Tajnik Metalurškog fakulteta
Lana Vanić, dipl. iur.